

Kısa Film de NE OLA Kİ?...

Süreyya Ahıskaloğlu

Yönetmen

e-posta:Sahiska Uoglu@yahoo.de

Filmler uzunluklarına göre kısa, orta ve uzun diye sınıflandırılmıştır. Bu da -35 mm. film esas alınarak- şöyle sıralanabilir:

1000 metreye kadar olanlara, yani süresi 36 dakika 33 saniyeyi aşmayanlara kısa metrajlı film denir . Orta metrajlı film ise bir yaklaşıma göre 1000 m. ilâ 1600 m. (58 dk. 27 sn.), başka bir yaklaşıma göre 1000 m. ilâ 2000 m. (73 dk. 6 sn.) arasında olur. Bu ölçüleri de aşanlara uzun metrajlı film adı verilir .

Standart ölçülerin böyle olmasına karşın Orta Metraj kavramı neredeyse unutulmuş, diğerleri de metraj sözcüğü atılarak kısa film ve film diye anılır olmuştur. Üstelik Kısa film üzerine epeyce laf edilmiş, uzun ile kısa film karşılaştırılarak tartışılmıştır. Acaba bu iki kavramın boyutu uzunlukların sınırlandırılmasıyla bitmiyor mu?

Bu sorunun yanıtını bulmak için öncelikle sinemanın ne olduğunu anlamamız gerekiyor.

HAREKETLİ RESİMLER

Sinema için yapılan en öz tanım şu: Devinim! En basit şekilde ifade edecek olursak, ardarda gelen karelerin ya da resimlerin devinim olarak algılanması üzerine

kurulu ; bu nedenle de sinemadan hareketli resimler diye de söz edilir.

Peki, bu görüntülerin mutlaka fotografik görüntü olması şart mı? Hayır; örneğin Emile Reynaud'nun 1892 yılında icat ettiği Optik Tiyatro bir şerit üzerine elle çizilmiş görüntüleri kullanıyordu. Her ne ka-

dar bu aygıt da sinemanın bulunuşuna giden yolda önemli bir mihenk taşıını oluştursa da, sinemanın başlangıcı olarak Louis Lumiere'in bulduğu Sinematografla (Cinematographe) 28 Aralık 1895 günü yaptığı gösteri kabul edilmektedir .

Oysa - ağırlıklı olarak 19.yy.'da olmak üzere - hareketli resimleri yaratmak için epey aygıt icat edilmişti . Bu konuya ilişkin olarak yapılan çalışmalar o kadar zengindir ki, Sinema Arkeolojisi adı verilen bir disiplinin oluşmasına neden olmuştur. Kimi çizimleri kimi de fotografik kayıtları kullanan bu aygıtların en büyük handikapları oldukça kısa süreli gösterimlere olanak tanımalarıydı. Sinematografin en büyük avantajı gösterim süresi konusundaki sınırlamayı izleyenleri rahatsız etmeyecek bir düzeye getirmiş olmasıydı.

SİNEMANIN ÜÇ ANA TÜRÜ

Artık sinema doğmuştu. O güne değin pek çok Batı dilinde aynen telâffuz edilmesine karşın sıkça kullanılmayan ve ince tabaka anlamına gelen bir sözcük, çok farklı bir anlam kazanmıştı: Film. Bununla beraber "film çekmek", "film yapmak" gibi fiiller de tüm dillere yerleşmeye başlamıştı .

Ama bu noktada belirtilmesi gereken bir şey var. Sinema filmleri derken aslında üç olgudan -belki de üç ayrı sanat dalından- söz ediyoruz: Belgesel, Anlatı (Kurmaca) ve Animasyon (Canlandırma). Belgesel ve Anlatı ana türlerini teknik anlamda Canlı Devinim Sineması başlığı altında topluyoruz. Canlı Devinim Sineması bir hareketin, yani canlı bir devinimin kamera aracılığıyla düzenli aralıklarla saniyede 24 kere fotoğraflanması sonucu oluşuyor . Üçüncü ana tür olan Animasyon ise aslında devi-

nimsiz olan bir şeyin (ya da nesnenin) bir-birini izleyen konumlarının ardarda gösterilmesi -ile meydana geliyor . Kısacası Canlı Devinin Sineması varolan bir hareketi yeniden üretirken. Animasyon ise devinimsizlikten hareket üretiyor. Bu açıdan bakıldığında saf anlamda sinemanın Animasyonudur.

Bununla beraber bazı çevrelerce Deneysel Sinemadan da diğer bir ana tür olarak söz edilmektedir. Fakat böylesi bir sinemasal olgunun ortaya çıkması ve gelişmesindeki etkenlere bakacak olursak; Deneysel Sinemanın, Animasyon ve Anlatı ana türlerindeki yenilikçi yaklaşımlar ile protest bir bakış açısının sonucunda meydana geldiğini görürüz.

Yukarıda çok kısaca açıklamaya çalıştığım üzere sinema hareketli resimlerle varlık buluyor ve üç ana türü var. Bu sinemasal kavramların oluşturduğu platform üzerinde Kısa film nerede duruyor öyleyse? Bu sorunun yanıtı sinemanın tarihî gelişiminde ve toplumsal işlevinde yatıyor.

ANİMASYON SİNEMASINDA KISA FİLM

Öncelikle Animasyon Sinemasını ele alalım... Animasyonun ne olduğunu en açık anlatan söz -bana göre sinema tarihinin en önemli yönetmenlerinden birisi olan-Norman McLaren'a ait: "Animasyon taslakları devinim içerisine yerleştirmenin değil, tasarlanmış devinimin sanatıdır ."

Aslında Sinema Arkeolojisinin alanına giren çalışmalardan önemli bir kısmının Animasyonun temelini attığı açıktır. Fakat Animasyon filminin yapımı çok zahmetli olduğundan, bu alanda ortaya çıkan ürünlerin çoğu uzunluk olarak Kısa film kapsamına girmektedir. Bazen bireysel gayretlerle, bazen bir kurumun himayesinde, bazen de - bir kısmı reklâm filmi olmak üzere -tecimsel amaçlarla üretilen bu kısa filmlerin yanı sıra uzun filmlerin de üretildiği olmuştur; bu filmler çoğunlukla ticarî sinemalarda gösterilmek üzere ve yine çoğunca çocuklara yönelik olarak yapılmıştır .

Bu noktada yine Norman McLaren adını zikretmeden geçemeyeceğim. Tüm hayatı boyunca yalnızca Kısa Film yapan üstadın 1952'de yaptığı "Komşular" (Neighbours) adlı çalışması -Kanada Ulusal Film Bürosu'nun 80'li yıllardaki kayıtlarına göre- dünyada en çok izlenen kısa film. Ayrıca McLaren'ın 1941 yapımı "Noktalar" (Dots) ve 1940 yapımı "Döngüler" (Loops) adlı filmleri de görüntülerin ve sesin hiçbir teknik ekipman kullanılmadan, yalnızca elle yapılmış ilk filmler olması açısından sinema tarihinde çok önemli yerlere sahiptirler. Çoğunca animasyon çalışması olan McLaren filmleri, aynı zamanda deneysel sinema örnekleridir.

Fakat animasyon filmlerini azınlıkta kalan bir kısmı deneysel olarak kabul edilmektedir. Bununla beraber şunu da belirtmek gerekir ki; sinema tarihi boyunca ortaya çıkan ürünlerinin çoğu kısa film olsa da. Animasyon Sineması Kısa film tartışmalarının odağından uzaktır.

BELGESEL SİNEMADA KISA FİLM

Belgesel konusunda -şu ana değin duyduğum- en iyi sözü usta sinemacı Lindsay Anderson söylemiştir: "Belgesele ilişkin tartışmalara olumsuz bir hava getiren şeylerden birisi de, sanıyorum, son yıllarda belgeselin bilgiyle, hâttâ öğrenimle özdeşleştirilmesidir. Belki de bu onun işlevselliğini ortadan kaldıran bir sözcük; çünkü, sanırım, belgesel çok açık bir belirliliğe sahip değil". Ansiklopedilerin hareketli görüntü şeklinde arz-ı endam ettikleri televizyon belgesellerini izledikçe ustaya hak vermemek olanaksız!

Aynı bir tartışma yaratabilecek bu konuyu bir yana bırakıp konumuza dönelim... Belgesel sinema tarihinde çok sayıda uzun filme rastlanıyorsa da, kısa filmlerin önemli bir yere sahip olduklarını görürüz. Çoğunca kişisel çabalar ve kurumsal desteklerle yürütülen belgesel sinemacılık, tecimsel kaygıları ağır basan yapımcıların soğuk baktığı bir alan olagelmıştır. Bununla beraber ticari sinemalarda gösterime sunul-

muş uzun metrajlı belgesel filmler de vardır.

ANLATI SİNEMASI KISA FİLMLE BAŞLADI

Sinema denince çoğunlukla akla gelen "Anlatı" ana türüdür; çünkü ticarî sinema salonlarındaki gösterimlerin neredeyse tamamı, televizyonlarda sunulan sinema filmlerinin çok büyük çoğunluğu Anlatı sineması örnekleridir, hâttâ film festivallerinin ağırlıklı kısmında yine bu ana türe ait çalışmalar yer alır. Kısacası başımızı çevirdiğimiz hemen hemen her yerde sinema adına görülen Anlatı filmleridir diyebiliriz.

Peki anlatı sineması neden bu denli başat bir konuma sahip? Anlatı Sinemasının öykü anlatma üzerine oluştuğunu düşünürsek -sinemanın cazibesini tartışmanın dışında bırakarak- öykü anlatma ve dinlemenin insan için önemli bir işleve sahip olduğu çıkarımında. Sanırım, Dwight Swain'in öykü tanımı bu konuda bazı ipuçları barındırıyor: "Öykü bazı hayalî kişilerin yaşamla nasıl başa çıktıklarının kayıdır".

Kısa film olgusunu anlatı sineması bağlamında değerlendirebilmek için filmi geri saralım ve yeniden sinematografin buluşuna dönelim... Lumiere kardeşler sinemacılıktan iyi bir gelir sağlayacaklarını anlayınca dünyanın dört bir yanına kameramanlarını yollayarak ilginç mekânların görüntülerini çektirip izleyicilere sunuyorlardı. O sırada Georges Melies sinemanın büyüüne kapılıp kurduğu stüdyoda filmlerini çekmeye başlamıştı . Anlatı sinemasının ilk önemli yönetmeni olarak görülen Melies bir rivayete göre 400, bir rivayete göre de 700 film yapmıştı; ama bunların hepsi birkaç dakikayı geçmeyen çalışmalardı; en önemli filmi sayılan 1902 yapımı "Aya Seyahat" (La Voiyage dans la Lune) yaklaşık 12 dakika sürüyordu.

Kısa sürede ABD'ye de sıçrayan sinema orada da geniş bir ilgiyle karşılanıyordu; sayısı hızla artan sinema salonlarına bir

13

isim bile verilmişti: Nickeldeon . Bu salonların ihtiyaç duyduğu filmler de yoğun bir şekilde çekiliyordu. Bu filmlerden biri

olan Edwin Porter'ın 1903 yapımı "Büyük Tren Soygunu" (Great train Robbery) olağanüstü bir gişe hasılatına ulaşıyordu; Amerikan sinemasının ilk önemli filmlerinden sayılan bu yapıt yaklaşık 7 dakikaydı.

O zamanlar Amerikan Sinemasının merkezi New York'tu; film yapımından sağlanan gelir birilerinin iştahını kabartmış olmalıydı ki, işe mafya karıştı ve film setleri basılmaya başlandı. Bunun üzerine film yapımcıları New York'tan kaçıp kimsenin rahatsız edemeyeceği ıssız bir bölgeye, Hoolywood'a gittiler. Ardından stüdyolar kuruluşu bu işe daha çok para yatırılmaya başlandı. Bunun yanı sıra film dağıtımının da iyi gelir getirdiğini fark eden Amerikalılar, bu işe de el atmakta gecikmediler.

Öte yandan Avrupa'da, özellikle İtalya'da büyük harcamalar yapılarak görkemli tarihî filmler çekiliyordu. Aynı yıllarda Fransa'da Pathe, Gaumont gibi firmalar sinemadan kayda değer ticarî gelir elde ediyorlardı.

Yukarıdaki örneklerde de belirttiğim gibi ilk anlatı filmleri kısa metrajlı filmin sınırlarını aşmıyordu. Bunun yanı sıra sinema bir ticaret sahası olarak ortaya çıkmış, filmler de bir meta haline geliyordu.

1910'lu yılların ilk yansı tamamlanmadan uzun metrajlı filmler yapılmaya başlanıyordu. Böylece sinemanın bir endüstri olduğundan söz edilebilirdi.

Aynı dönemde sinemadan sanat olarak söz eden ve bunun teorik altyapısını oluşturmaya çalışan sanatçılar ve kuramcılar da kendilerini göstermişlerdi.

1920'li yıllarda ise özellikle ABD ve Almanya'da sinema büyük bütçeli yapımları ve çıkardığı yıldızları ile tam bir ticarî sektör haline gelmişti. Bu öylesine geniş bir sektördü ki; sessiz sinema döneminde gösterimlere eşlik eden müzisyenler, sesli sinemanın ortaya çıkışıyla ciddi bir işsizlik sorununu yaşamışlardı.

Öte yandan yine 1920'li yıllarda Almanya'da ve Fransa'da bir grup Dadaist ve Kü-

bist ressam sinemaya sanatsal bir yaklaşım geliştirerek kendi anlayışları doğrultusunda filmler yapmaya başlıyorlardı. Avant-Garde (İlerici) Sinema olarak adlandırılan bu akım Deneysel Sinemanın da temelini atıyordu. Yaptıkları filmlerin bir kısmı animasyon olsa da, yapıtlarının ağırlıklı kısmı canlı devinim filmleriydi. Ve bu yapıtlar -bir kaç uzun metrajlı çalışmayı saymazsak- kısa filmi.

Bu noktada Eisenstein, Pudovkin vs. gibi Rus Biçimcileri ilginç bir özellik arz ediyorlar. Bu sanatçılar öykülü ve uzun filmler yapmış olmalarına karşın sinemasal anlayış olarak Avant-Garde sinemacılarla benzerlikler göstermektedirler.

KISA FİLM YAYGINLAŞIYOR

30'lu yıllarda ise Nazizmin baskısından kaçan Avrupalı sinemacılar ABD'ye göçtüler. Bunlar arasında yer alan ve o güne değin Alman sinema endüstrisine hizmet eden yönetmenler, kameramanlar vs. Hollywood'a çok büyük katkılarda bulundular. New York'a göç eden Avant-Garde sinemacılar ise o güne değin cılız bir durumda bulunan Amerikan Deneysel sinemasını -deyim yerindeyse- ihya ettiler .

2. Dünya Savaşıyla geçen 40'larda ve savaşın yaralarını sarmakla geçen 50'lerde Hollywood dünya sinema endüstrisindeki ağırlığını iyice ortaya koymuştu. Savaştan en az zarar gören ABD'nin deneysel sinemacıları bir akım olarak kendilerini ortaya koymuşlar ve "Underground" (Yeraltı) Sineması adını almışlardı. Bu dönemin dünya sinemasında Underground sinemacıların yaptıkları kısa filmler, bu alandaki çalışmaların büyük bir kısmını oluşturuyor-

15

du . Minimal bütçelerle yapılan bu filmlerin çoğu, anı filmleri çekmek için üretilen 8 mm.'ye çekiliyordu.

Bilindiği üzere 1960'lar başta Avrupa ve ABD olmak üzere bir çok toplumsal değişimin yaşandığı bir dönemdi, bu hareketlerin uzantısında da sinema da bir değişim göstermeye başlıyordu. Genç Alman Sineması ve Fransız Yeni Dalgası ortaya çıkar-

dıkları uzun filmlerle sinema endüstrisinin sınırlarını zorluyordu. Deneysel sinema, başta Almanya olmak üzere, Avrupa'da yeniden canlanıyordu. Öte yandan kısa film çekmek için bir araya gelen insanların kurdukları klüpler yaygınlaşıyordu..

KISA FİLM OLGUSU

Buraya kadar anlattıklarım bir sinema tarihi özeti gibi gözükabilir; ama sinemanın tarihî gelişimini anlamadan kısa film olgusunun anlaşılabilirliğini sanmıyorum.

Bu tarihsel süreçte de görüleceği üzere filmlerin sürelerinin uzamasıyla sinemanın endüstrileşmesi arasında süreçsel bir paralellik söz konusudur. Buna karşılık önce deneysel sinemacılar, ardından da sinemaya gönül verenler tarafından üretilen Kısa film, altyapısında iki kavramı barındırmaktadır: Sinema endüstrisi dışında olma ve sinemanın sanat olduğunu vurgulama.

Dikkat edilirse, sinema endüstrisi dediğimiz olgu ağırlıklı olarak anlatı sineması için geçerli. Oysa animasyon ve belgesel ana türlerinde endüstrileşme, bu denli yoğun olarak hissedilmiyor. Bu nedenle de bu alanlarda üretilen kısa filmler, endüstri dışı olmayan anlamını tam anlamıyla kazanmıyorlar.

BUGÜNÜN KISA FİLMİ

Tüm dünyadaki toplumsal değişimler, elbette ki, kısa filme de yansdı. Bugün hâlâ kısa filmin ruhuna sadık kalan sinemacılar olsa da, bu olgunun protest ve sanatsal vurgulamayla oluşan yan anlamının epeyce törpülediği söylenebilir.

Bugün gelinen noktada artık dünyanın hemen hemen her yerinde kısa film çekiliyor; tabii ki, kısa filmin her ülkedeki durumu, o ülke sinemasının gelişimi ile ülkenin toplumsal ve ekonomik koşullarıyla yakından ilgili. Ama kısa film dünyasında önemli bir yer kaplayan Avrupa'ya ve ABD'ye bakılırsa, kısa filmin gençlerin sinemayı öğrendiği alan olarak değerlendiril-

meye başlandığını görürsünüz.

Aynı tutumun ülkemizde de fazlasıyla yer edindiği aşikâr. Buna göre -olaya toplu- mumuzun en önemli konusu olan futbol gibi bakarsak- kısa film, antrenman sahası; uzun film asıl maçın oynandığı stadyum gibi görülüyor.

Oysa kısa film yapmak, yani anlatılmak

isteneni yoğunlaştırarak sinemasal bir dile dönüştürmektir. Bunun altından kalkabilmek sağlam ve içselleştirilmiş bir altyapı, sinema diline yoğun bir hakimiyet gerektirmektedir. Bugünün yaşı genç sinemacıları ise çekemedikleri uzun filmlerinin bir sekansını çekip adına "kısa film" diyorlar. Acaba uzun film yapmak daha mı kolay?

1 Tüm dünyadaki Kısa Film yarışmalarının şartnamelerinde genel olarak kabul gören ölçüye göre 30 dakikayı geçmemelidir.

2 Özn. Nijat: Sinema Terimleri Sözlüğü

3 Bu noktada sinema kitaplarında geçen iki yanlış bilgidен söz etmek istiyorum Buna göre sinema "Ağ Tabakası İzlenimi'ne dayalı bir "göz aldanması" dır.

Mark Roget adlı bir araştırmacı 1824 yılında yaptığı bir çalışma sonucunda, insan gözü tarafından algılanan görüntülerin - o görüntüyü görme süresine oranlı olarak - çok kısa bir süre daha gerçekten görülyormuş gibi olduğunu keşfetti ve görüntünün o çok kısa sürede ağ tabaka üzerinde kaldığını zannederek bu durumu o şekilde adlandırdı.

Oysa son yıllarda Deneysel Psikoloji alanında yapılan çalışmalar görüntünün kaldığı yerin ağ tabaka değil, beyinde bulunan duyarlı bellek adlı bölge olduğunu ortaya çıkardı.

Yine Deneysel Psikologların ortaya çıkardığı bir başka gerçek ise göz algısının kesintisiz olmadığıdır: göz düzenli olarak kasılıp açılmasıyla algıladığı anlık görüntüleri duyarlı bellek üzerinden görme merkezine iletir ve burada görüntülerin birleştirilmesiyle devinim algılanır. Kısacası sinema bir "göz aldanması'na değil, bizatihi gözün doğal algılama mekanizmasına dayanmaktadır.

4 Kitaplarda Sinematografin mucidi Kardeşler olarak belirtilmekteyse de asıl buluşu yapan Louis Lumiere'dir. Diğer kardeş Auguste Lumiere ise yalnızca malî konulardan sorumluydu.

5 Zoetrope. Provânoscope. Phenakistoscope, Kinetoscope vs. gibi aygıtların yanında Belçikalı Jules Bttienne Marey'in 1882 yılında bulunduğu Sinema Tüfegi: İngilizce'ye bıraktığı mirasıyla ayrı bir yere sahip. Bir disk üzerine saniyede 12 kare kaydeden bu tüfek benzeri araç. İngilizce ateş etmek anlamına gelen "shoot" sözcüğünün film çekmek anlamında da kullanılmasına sebep olmuştur.

6 Türkçe'ye özgü birfil olan "Jilm çevirmek" de bunlardan birisidir. Sinematograf hem kameranın hem de projektörün işlevini gören bir araçtı. Film makarasının dönmesi, yani çevrilmesi bir elektrik motoruyla değil, bir kol aracılığıyla elle sağlanıyordu. İşte film çevirmek de bu eylemi tanımlıyordu.

7 Sinema filminde görüntü jilmin banyo edilmesiyle, yani kimyasal bir işlem sonucunda ortaya çıktığından bunu kimyasal görüntü olarak adlandırmaktayız. Günümüzde ise önceleri analog. sonraları dijital teknolojiyi kullanan elektronik sistemler sinema alanında fazlasıyla yer almaya başlamışlardır. Elde edilen görüntüyü bir elektronik sinyale çevirmesinden dolayı bunlara elektronik görüntü adını veriyoruz.

Kimyasal görüntü sessiz sinema döneminde 16 kare/sn. hızla akarken, sesli sinema döneminde bu hız 24 kare/sn. olmuştur. Elektronik görüntünün hızı ise 25 kare/sn.dir. Bununla beraber elektronik görüntünün sinema içerisinde çeşitli aşamalarda etkin kullanımından dolayı bazı ülkelerde kimyasal görüntülü filmler de 25 kare/sn. hızla çekilmektedir.

8 Animasyonun en popüler örnekleri çizgi film tekniğiyle yapılmış olsa da: doğrudan film üzerine çizme, iki boyutlu figür, siluet, kukla, kâğıt heykel, iğneli ekran, üç boyutlu nesne, plastik hamur, perileme (Pvalation) vs. gibi bir çok Animasyon tekniği bulunmaktadır. Yani bilgisayar ortaya çıkmadan önce de tahmin edilemeyecek kadar çok şey yapılmıştı.

Öte yandan yine Animasyonun en yaygın örnekleri çocuklara yönelik filmler olarak ortaya çıkmış olsa da, çok ciddi konular üzerine yetişkinlere yönelik olarak üretilmiş Animasyon filmlerinin sayısı yine tahminlerin çok üzerindedir.

9 Hattâ bu noktada şunu da belirtmek istiyorum: Ülkemizde sinemasal anlamdaki her türlü biçimsel farklılık - maalesef- "Deneysel" olarak değerlendiriliyor. Oysa bu deneyselliğin yalnızca bir yönü!

W Yine bir kişisel görüş olarak belirtmek isterim ki: bu söz yalnızca Animasyonu değil, sinemayı da en öz biçimde betimlemektedir.

11 İlk uzun metrajlı Animasyon film hakkında bir çok Türkçe yazıda yanlış bir bilgi verilmektedir. O kaynakların bu payeyi verdiği yapıtı Walt Disney'in 1952de yaptığı "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" (Snow White and Seven Dwarfs) adlı çizgi filmidir. Oysa ilk uzun metrajlı Animasyon filmi Lotte Reiniger'in 1926 yılında siluet animasyonu tekniğiyle yaptığı "Prens Ahmet'in Serüvenleri" (Die Abenleuer des Prinzen Achmed) adlı filmidir.. "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" ise sadece ilk uzun metrajlı çizgi filmidir.

12 Melies ilk sinema gösterisini izledikten sonra - o dönem için yüksek bir meblağ sayılabilecek - on bin Frank teklif ederek sinematografi satın almak ister. Lumiere kardeşler bu teklifi kabul etmeyince, Melies kendi olanaklarıyla bu aracı yapmaya girişir: ama bunu başardığında yaptığı harcamalar yüz bin Frankı bulur.

13 Sinema salonlarına giriş bedelinin nikelden yapılma 10 cent olmasından dolayı bu ad yakıştırılmıştı.

14 Söz konusu Amerikalı sinemacılar ağırlıklı olarak New York'un Manhattan adasında yaşadıkları için bu grup Manhattan sineması olarak anılır.

15 1950 yılında tiyatro yazarı Jean Genet'in yaptığı "Aşk Şarkısı" (Chant d'Amour) adlı kısa film. savaş sonrasında Avrupada yapılan ilk deneysel film kabul edilmektedir.